

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

V. Testimoniis duodecim Principum idem confirmat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

lus) restituit: à quo mox pro suis egregiis meritis, & singulari
 erga libertatem omnium Christianorum fide, Augustus ap-
 pellatus, Imperatorium nomen, dignitatem suscepit: non ob-
 limum assentiente, sed etiam applaudente populo Romano.
 XXXIII. Albertus Krantz. iauctor & Germanus, & diligens de
 Illyrico præter cæteros familiaris, tandem aliquando coronam
 hanc insignium virorum, ac testium, claudat. Is igitur in
 Saxonia cap. 18. Tum verò, inquit, in die nati Saluatoris, pri-
 mo post DCCC. inchoante anno, cum nihil tale Caronis ac-
 cogitaret aut speraret, magisque recusaret alienum inuadere
 Imperatoris honorem, infra Missarum solennia, dum ante
 Confessionem B. Petri Apostoli ab oratione surgeret, Papa ei
 coronam imposuit, & Imperatorem Romanum pronuncia-
 uit. Idem lib. 1. Metropolis cap. 14. Olim, inquit, Imperatores
 non passi viuere Pontifices, ad supplicia deuocabant: & Gra-
 culi, postquam apud eos extincta stirpe Constantini, & de-
 de Magni Theodosij, non habuere Pontificem, nisi quem ipse
 confirmassent; mutatae sunt vices: vt non habeatur Imperator,
 nisi quem Romanus Pontifex confirmarit, & consecrarit. Do-
 mini est terra, & plenitudo eius. ipse transfert regna & impe-
 ria, dignissimeq; ad suum in terris Vicarium hoc sacramen-
 tum delegauit.

Habemus igitur ex continuata serie historicorum, transla-
 tionem Imperij Romani à Græcis ad Francos, eamq; Romani
 Pontifice auctore factam, non fictam, nec fabulosam, vt
 Illyricus mentiebatur, sed certam, atque exploratam esse, vt
 iam in dubium reuocari, nisi ab Illyrico, homine impuden-
 tissimo, vel etiam parum sancto, non possit.

CAPVT V.

*Proferuntur testimonia & confessiones Princi-
 pum de translatione Imperij à Græcis ad Ger-
 manos per Romanum Pontificem facta.*

TS I ad eam rem quam probandam suscepimus,
 tot clarissimorum historicorum testimonia in
 medium allata sufficerent; statui tamen ipsorum
 etiam Imperatorum tum Latinorum, tum Ger-
 manorum

corum, nec non quorundam aliorum Principum confessionem, & sententiam addere; ut (si fieri possit) erubescat aduersarius id negare, quod ipsi Principes, quorum maximè interest, vltro gratissimè confitentur.

I. Principiò Carolus Magnus, qui primus Imperium à Romano Pontifice delatum suscepit, primus quoque id ab eo se accepisse testatus est. Siquidem cum testamento Imperium Filiis diuisisset, rem totam à Leone Pontifice confirmari voluit, ut nò sine consensu eius, à quo illud acceperat, Imperium aliis tradere videretur. Aimoinus lib. 4. de rebus gestis Francorum ca. 94. Testamentum, inquit, Caroli Leoni Papæ missum est, ut approbaretur; quod & factum est. Ado Viennensis in Chronico, 6. etate, Imperator, inquit, inter filios suos regna diuidit; ut sciret quisque, si superstes esset, quam partem tueri, & regere debuisset. Testamentum inde factum, & iurando ab Optimatibus Francorum confirmatum, & Leoni Papæ missum, ut sua manu subscriberet. Deniq; Annales Francorum vetustissimi sic habent: Hæc omnia literis mandata sunt, & Leoni Papæ, ut ipse sua manu subscriberet, per Eginarthum missa. quibus Pontifex lectis, & assensum præbuit, & propria manu subscripsit.

II. Lotharius Ludouici filius, Caroli nepos, ut Ado scribit in Chronico, Ludouicum filium suum per se Regem Italiæ fecit: sed cum Imperatorem quoq; illum fieri vellet, Romam ad Pontificem misit per Drogonem patrum suum. atq; eo modo Ludouicus iunior à Sergio Papa Imperator creatus est. Vides igitur Lotharij primi confessione, Regem ab Imperatore fieri posse, Imperatorem non item, nisi summi Pontificis confirmatio & consecratio accedat. Neq; verum est quod quidam obiciunt, à Carolo Magno Ludouicum filium Imperatorem & Augustum appellatum ante Pontificis confirmationem: nam (ut paulò antè diximus) testamentum quo Carolus Imperium filiis relinquebat, à Leone Papa, ipso Carolo petente, confirmatum est. Constat autem ex historicis, Ludouicum non ante confirmatum illud testamentum, sed aliquantò pòst à patre appellatum Augustum. nam Annales Francorum ponunt testamenti confirmationem anno DCCC. VI. Ludouici autem assumptionem ad Imperium anno DCCC. XIII. Itaq; Ludouicum Imperatorem Leo III. confirmauit, ac postea Stephanus IV. coronauit.

III. Carolus Caluus, Ludouici iunioris in Imperio successor, infigne testimonium nobis præbet. nam cum esset aetate Ludouico fratre, Germaniæ Rege, de Imperio adipsius contentio, mira celeritate Romam accurrit, & multis magnisque muneribus aditum sibi ad Pontificis gratiam, ac per eam ad Imperium patefecit. Sed verba historicorum citamus. Ioannes Cuspinianus in vita Caroli Calui, Ipse (Carolus) omni mora abiecta, summa cum festinatione Alpes superatis, in Longobardiam contendit, vt hinc recta Romam proficiscatur pro corona Imperiali, in Franciam Caluum nomen allaturus. Ludouicus Germaniæ Rex filium mittit Carolum, vt iter prohibeat: & cum is cederet, indignatus patrem, alium quoque filium cum exercitu mittit, qui Carolum auertat: sed cum copiis præstaret, & potentiam ferre non posset, reuersus ad patrem, missus in Franciam cum exercitu diuisi cursuionibus eam vexat. Interim Carolus Italiam ingreditur, quem Ioannes VIII. summus Pontifex benignissime accepit, diademate Imperiali, ac Augusti nomine adornat: acceptis tamen ab eo multis magnisque muneribus. Item Rhegino lib. 2. Chronici de re eadem sic loquitur: Anno DCCC LXXVII. Carolus (Caluus) Romam secundo profectus est, vbi iam pridem Imperatoris nomen à Præsule sedis Apostolicæ Ioanne ingenti precio emerat. Rursum Marianus Scotus lib. 3. Chronici. Carolus, inquit, Romam perueniens, datus Ioanni Papæ magnis muneribus, Imperator factus est. Hic ergo libenter quererem ab Illyrico: Si nihil Imperatori, quod ad Imperium attinet, aut solam ceremoniam Coronationis Papa dare solet; quorsum Ludouicus Rex Germaniæ, tanto studio fratrem Carolum Caluum ab itinere Romano auertere conabatur? quorsum Carolus ipse tanto labore ac dispendio Romam ad Pontificem venit? quorsum tam diligenter preciosis etiam muneribus, Pontificis animum sibi conciliauit? cur maluit potius cum fratris exercitu in certamine descendere, ac pati vt regnum suum a fratris exercitu vastaretur, quam Imperij coronam de manu Pontificis non acciperet?

IV. Albertus Imperator (vt auctor est in Chronico) a Bonifacio Papa VIII. vehementer contendit, vt Imperium sibi, & heredibus confirmaret. id quod minimè impetrauit. voluit enim

summus Pontifex Imperatorem Romanum eligi, non nasci. Sed ex illa Alberti contentione quis non videt quæ fuerit eius sententia de potestate summi Pontificis in euehendis hominibus ad Imperium?

V. Henricus VII. Alberto successit electus ex Comite Lucemburgensi. de eo sic loquitur Conradus Vercerius in lib. de rebus gestis Henrici VII. Lucemburgius, inquit, mittit in oram Narbonensem, qui à Clemente (Papa V.) postulent vt ratam sibi facere subrogationem pro more dignaretur.

VI. Ludouicus IV. qui post Henricum VII. imperauit, tamen cum Romano Pontifice perpetuas inimicitias gesserit, quòd ab eo non modò non confirmatus, sed etiam excommunicatus, & deiectus de sede imperatoria fuisset: tamen nunquã destitit occasiones quærere, quibus in gratiam Pontificis rediret, & ab eo restitutionem in Imperium impetraret. Scribit enim Albertus Argentinensis in Chronico eundem Ludouicum defuncto Ioanne Papa XII. misisse ad Benedictum XII. qui Ioanni successerat, Legatos, qui demississimis precibus peterent absolutionem, & restitutionem.

VII. Carolus IV. (inquit Theodoricus de Niem in Nemo-re tract. 6. cap. 33.) procurauit talem qualem electionem dicti Venceslai Regis per Vrbanum VI. orto iam schismate, ac in eius principio fecit approbari. Et per hoc acquisiuit idem Vrbanus, quòd dictus Carolus Imperator adhærebat eidem.

VIII. Fridericus I. cum in Italiam ad Pontificem Adrianum IV. venisset, ita coronam per Oratorem suum à Pontifice petiit, vt apertissimè testaretur, agnoscere se summam Imperij dignitatem, & (vt ipse loquitur) plenitudinem, nisi à summo Pontifice haberi non posse. Sic enim ea de re scribit Albertus Krantzius lib. 6. Saxonix, cap. 16. *Pontifex dignatione sua flectere contenderat Germanorum formidatam insolentiam, & venit in castra Regis cum solenni, Pontificeque summo digno, comitatu. Rex concitus occurrit venienti, & ab umento descendenti strepam fertur tenuisse sella, acceptumq; reuerenter per manum in sua tentoria perduxisse. Bambergensis Episcopus verbum Regis proloquutus, ait: Honorabilem tuam sanctitatis presentiam, Apostolice Pontifex, sicut dudum desideranter optauimus, ita nunc latenter suscipimus; gratias agentes omnium largitori bonorum Deo, qui nos deduxit.*

Et adduxit in hunc locum, Et sacratissima visitatione tuam
 dignos fecit. Notum ergo tibi esse volumus, Reuerende pater,
 qui a omnis Ecclesia, de finibus orbis ad honorem regni collecta,
 adduxit Principem suum ad tuam Beatitudinem, prouen-
 dum per te ad culmen Imperij. Hoc meretur nobilitas, pruden-
 tia, fortitudo, Dei timor, Et Catholica pacis amor in corde il-
 lius regnans, Et sancta Romana Ecclesia cultus non vulgaris.
 Ecce te venientem excepit Venerabundus, tuis sanctissimis
 Vestigiis humiliter prouolutus. Ergo Venerande Pater, cura
 ipsum peragas, ut qua ei desunt de plenitudine Imperialis
 culminis, per tua Beatitudinis munificentiam suppleantur.
 Et infra cap. 17. Considentibus iterum, inquit, Papa Verianus
 fecit; Solebant, inquit, qui ad coronam petendam Venerant
 prisca etatis Principes, insigni aliquo facto Romana Ecclesia
 beneuolentiam promereri, ut suo velut officio praeuenientes be-
 nedictionem, iam debitam coronam omnibus praclaro facinore
 restarentur. Sic Carolus dum domuit Longobardos: Ott-
 dum compefcuit Berengarios; nouissimus Lotharius dum Nor-
 mannos reprimeret, coronam Imperij meruere, quocirca Ver-
 nissimus Rex Apuliam, Romana Ecclesia peculiarem prouen-
 tiam iam à Normannis occupatam, nobis Ecclesiaq; restituit:
 deinde, qua nostra sunt, facile exequemur. Principes respon-
 dent, ab longo itinere, Et multiplici per viam labore attenua-
 tas esse vires exercitus, nec posse Regem illis copiis magnam in-
 uadere Prouinciam. Impleat in Rege benedictionem Ponti-
 fex, non se certasse priorem officio penitebit: restitutos in sua
 Principes cumulatoribus armis cum suo Rege redituros, fa-
 cturosq; que in rem Ecclesia videbuntur. Cessit Papa contem-
 ptioni, facturum spondens qua peterentur.

Hæc tam prolixè recitare volui, ut omnes intelligerent,
 quanti fecerint semper Reges Germaniæ Pontificiam cor-
 onationem. nam si nihil ea coronatione Papa confert, aut in-
 anem solùm cerimoniam eamque debitam electo iam Prin-
 cipi exhibet; cur is, qui coronandus est, ad Imperiale culmen
 prouehendus dicitur? nihil ne tribuit, qui ad culmen Imperij
 aliquem prouehit? Deinde cur tam humiliter coronam Pon-
 tificie postulatur? cur singulari aliquo facinore Romanæ Ec-
 clesie beneuolentia est antè promerenda? cur denique petenti
 Pontifici, ut Rex Apuliam de potestate Normannorum ex-
 peto,

peret, Ecclesiâq; restitueret, si coronam Imperij adipisci vellet, nemo Principum respondit iniquam esse conditionem, sed cum afflictum exercitum dicerent, tempus commodius postularunt? Neque verò Latini solum Imperatores, sed etiam Græci Romanum Pontificem auctorem Occidentalis Imperij agnouerunt, & professi sunt.

IX. Michaël siquidem Imperator Constantinopolitanus eum accepisset Carolum Magnum à Leone Pontifice Imperatorem Occidentis appellatum; Legatos ad eum misit, qui pacem ac fœdus inirent inter vtrumque Imperatorem. pacis verò capitula, non à solo Cæsare, sed etiam à Pontifice voluit approbari. tunc enim demum stabilem pacem futuram inter se & Carolū censuit, si is eam probasset, cuius auctoritate Carolus imperabat. Ado Viennensis in Chronico anni DCCC. II. Michaël, inquit, Imperator creatur, cuius legati Aquisgranum ad Imperatorem Carolum missi, laudes more suo dixerant, Imperatorem, & Basileum illum appellantes. & pacis libello ab Imperatore accepto, & denuo à Leone Papa Romæ, reuersi sunt.

Item Rhegino Prumiensis Abbas, lib. 2. Chronici, Anno, inquit, DCCC. XII. Legati Græcorum de pace libellum acceperunt à Carolo, & deinde à Leone Papa.

X. Emanuel Comnenus, qui tum Orientale Imperium gubernabat, cum Occidentali Fridericus primus præfisset, obtulit per Legatos non semel, sed bis Alexandro Pontifici magnam vim pecuniarum, exercitum non contemnendum, & quod pluris faciendum erat, vniionem Ecclesiæ Græcæ cum Latina, sub vno summo Pastore Romano Pontifice, si modò is Occidentale Imperium, à quo Fridericus I. iure excidisse videbatur, iterum cum Orientali coniungi, atque Imperatori Constantinopolitano restitueretur. Testes sunt Blondus decade 2. lib. 5. Abbreuiator Blondi Æneas Syluius, ibidem. Platina in Alexandro III. & Ioannes Nauclerus in Chronico, generatione 39. pag. 848.

XI. Philippus Rex Francorum vacante sede Imperiali ob mortem Alberti Imperatoris, & Romano Pontifice Clemente V. per id tempus in Galliis commorante, ratus venisse tempus quo Imperium ad Gallos à Germanis transferretur,

cum proceribus suis consilium habuit, in quo tandem illud decretum est, ut id a Pontifice per solennes nuncios peteretur. cui enim, inquit Rex, fiat iniuria, si vacantis Imperij conditio permutetur? idem fecerunt olim Pontifices alij. Verum summus Pontifex, cum id quod in consilio Regis decretum erat, continuo rescisset, ne aut Regem offendere, aut contra voluntatem suam aliquid ei concedere cogeretur, Electionibus Imperij scripsit, ut maturarent electionem, & Henricum Luxemburgium comitem, si eis videretur, eligerent, alioquin periculum esse ne vna cum Imperio potestatem etiam eligendi deinceps amitterent. Delatis ad Germanos epistolis, recepte intellecta, comitiorum solennia maturantur, eligitur Luxemburgius. quæ omnia accuratè scripsit Conradus Vercecius in lib. de rebus gestis Henrici VII. Colligimus autem ex hac historia, non modò Regem Gallorum cum vniuerso cœtu procerum Franciæ, sed etiam Imperij Electores in ea sententia fuisse, ut existimarent à summo Pontifice translatum fuisse Imperium à Græcis in Germanos, & rursum ab eodem Pontifice à Germanis in Gallos posse transferri. nam & Rex in publico procerum conuentu id affirmavit, & Electores festinata electione Henrici VII. idem apertissimè comprobauerunt.

XII. Accedit ad hæc clarissimum testimonium eorundem Electorum in quodam publico instrumento, quod infra subiiciemus, ac supra citauimus. hoc enim eius instrumenti principium est, Complectens ab olim sibi Romana Mater Ecclesia quadam quasi germana charitate Germaniam, illam eo terreno dignitatis nomine decorauit, quod est super omne nomen, temporaliter tantum præsidentium super terram. Hæc igitur tot Principum ingenua verissimaque confessio, quamuis nulla alia argumenta suppetere, an non satis esse ad causam istam finiendam deberet? Verumtamen addam etiam summorum Pontificum testimonia, non quòd ea magis fieri creda ab aduersariis, sed tum propter Catholicos, quos sacrosancta est (ut debet) Pontificum auctoritas: tum etiam ut aduersarius videat, quæ Pontifices dicunt, à probatis doctoribus, & Principum confessione non dissentire. quam etiam ob causam hoc genus testimoniorum, quod, si auctoritatem spectes, primum locum merebatur, in tertium distuli.

CAPVT